

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžf/51/2013
Identifikačné číslo spisu:	7011200802
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7011200802.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu P., bytom C., zastúpenému JUDr. Danicou Holováčovou, advokátkou so sídlom Poštová 14, Košice, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom Vázovova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti oznámenia bývalého Colného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 8440/2011 z 09. augusta 2011, o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. februára 2013, č. k. 6S/106/2011-103, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 28. februára 2013, č. k. 6S/106/2011-103 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) zastavil podľa § 104 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP konanie o žalobe žalobcu, ktorou sa tento domáhal preskúmania rozhodnutia (oznámenia) bývalého Colného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 8440/2011 z 09. augusta 2011, ktorým bolo žalobcovi oznámené, preskúmané rozhodnutie Colného úradu Košice zn. 10/3298/2010-5631-II z 29. januára 2010 bolo vydané v súlade so zákonom.

Rozhodol tak postupom podľa § 247 ods. 1 a ods. 3 OSP, keď skúmajúc podmienky konania (§ 103 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) vychádzajúc z ustanovenia § 53 ods. 1 a ods. 4 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov , účinného do 31. decembra 2011(ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“ alebo „zákon o správe daní“) dospel k záveru, že žalobcom Oznámenie o preskúmaní rozhodnutia mimo odvolacieho konania č. 8440/2011 z 09. augusta 2011 sa nepovažuje za rozhodnutie vydané v správnom konaní, ktoré by malo za následok zmenu postavenia žalobcu, a ktoré by zakladalo, menilo alebo zrušilo jeho práva a povinnosti.

Neexistencia rozhodnutia správneho orgánu je podľa názoru krajského súdu takým nedostatkom konania, ktoré nie je možné odstrániť, a preto krajský súd konanie zastavil.

O náhrade trov konania krajský súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá na ňu právo, ktorý výrok oprel o ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c/ OSP použité v spojitosti s ustanovením § 246c OSP.

Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom namietal, že krajský súd v danej právnej veci dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. S poukazom na priebeh a výsledok mimo odvolacieho konania bol toho názoru, že toto oznámenie aj ohľadom na ustanovenie § 41 ods. 2 OSP je rozhodnutím, ktoré možno preskúmať súdom podľa ustanovenia § 247 a nasl. OSP vzhľadom na to, že týmto oznámením žalovaného sú priamo dotknuté jeho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti, t. j. povinnosť zaplatiť pokutu vo výške 1.659,69 eura, uloženú mu rozhodnutím Colného úradu Košice zn. 10/3298/2010-5631-II z 29. januára 2010.

Poukazujúc na dôvody rozhodnutia o uložení pokuty nesúhlasil tiež s argumentáciou žalovaného uvedenou v žalobe napadnutom oznámení a považujúc rozhodnutie žalovaného o uložení pokuty ako aj oznámenie o o preskúmaní rozhodnutia mimo odvolacieho konania za nezákonné a nesprávne, žiadal uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie; zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení na odvolanie konštatoval, že oznámenie žalovaného nemôže byť rozhodnutím ani z pozície ustanovenia § 30 zákona č. 511/1992 Zb. ani § 54 ods. 4 zákona č. 511/1992 Zb. a navrhol uznesenie krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), bez nariadenia pojednávania (§ 250 ods. 2 OSP) dospel záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (piata časť, prvá hlava, § 244 ods. 1 OSP).

Podľa § 244 ods. 3 OSP, ktorý všeobecne ustanovuje, aké rozhodnutia môžu byť preskúmané v správnom súdnictve na základe žalôb, musí ísť o také rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. To je prvá podmienka, ktorá musí byť splnená.

Druhou podmienkou je, že musí ísť o také rozhodnutie, ktorým bola fyzická alebo právnická osoba ukrátená na svojich právach, nakoľko v správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Treťou podmienkou je, že musí ísť o právoplatné rozhodnutie správneho orgánu (§ 247 ods. 2 a 3 OSP). To znamená, že predpokladom postupu súdu podľa druhej hlavy piatej časti OSP je, aby pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť (§ 247 ods. 2 OSP). Musí teda ísť o rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť až po povinnom využití riadneho opravného prostriedku v správnom konaní. Výrazom riadne opravné prostriedky sa majú na mysli tie opravné prostriedky v administratívnom procese, ktorými sa napáda prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu (odvolanie, rozklad, námietky, sťažnosť alebo iný obdobný úkon, ktorým sa sleduje napadnutie správneho rozhodnutia).

Štvrtou podmienkou, ktorá musí byť splnená, aby mohol súd v správnom súdnictve rozhodnutie správneho orgánu preskúmať, je to, že nejde o rozhodnutie, ktorého preskúmanie je vylúčené podľa § 248 OSP.

V zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (pozri napr. rozhodnutia vo veciach sp. zn. III. ÚS 43/03, I. ÚS 3/01, I. ÚS 37/95) požiadavka zakotvená v čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky tiež nemôže byť závislá od toho, v akom type (druhu) správneho konania (riadneho alebo mimoriadneho) sa rieši spor o právo, ktorý vzhľadom na svoju povahu nemôže byť vylúčený z právomoci súdu.

Z týchto dôvodov môže byť predmetom preskúmania súdom aj právoplatné rozhodnutie správneho orgánu vydané v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Preskúvanie rozhodnutí v mimoodvolacom konaní je inštitút určený na nápravu nezákonných rozhodnutí, a to ich zrušením alebo zmenou, za súčasného rešpektovania dobromyseľne nadobudnutých práv účastníkov.

Zrušenie alebo zmena právoplatných rozhodnutí na základe mimoriadnych opravných prostriedkov (aj preskúmaním podľa § 53 zákona o správne daní) prichádza do úvahy vtedy, ak vadné rozhodnutie nemalo byť vôbec vydané a treba konanie zastaviť alebo len za situácie, ak sa v konaní (o mimoriadnom opravnom prostriedku) preukáže, že rozhodnutie je v rozpore s hmotným právom. Inštitút mimoriadnych opravných prostriedkov pri rešpektovaní stability práv priznaných právoplatným rozhodnutím nie je určený na odstraňovanie procesných väd a nedostatkov, ktoré nemali vplyv na zákonnosť rozhodnutia z hľadiska hmotného práva (k tomu pozri R 35/2003 či R 54/2003).

Podnety na preskúmanie rozhodnutí správnych orgánov v mimoodvolacom konaní nepodliehajú režimu zákona o správnom konaní (ani zákona o správe daní). Ak správny orgán nehodlá podnetu vyhovieť, vybaví ho neformálnym oznámením, a nie formou rozhodnutia v správnom konaní, resp. v daňovom konaní. Neformálne vybavenie podnetu tiež nespĺňa ani formálne a ani vecné náležitosti rozhodnutia správneho orgánu o práve, právom chránenom záujme alebo povinnosti žalobcu (tomu pozri bližšie napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 117/95 z 05. októbra 1995).

Výrozsudenie (v danom prípade oznámenie) o tom, že správny orgán nezistil dôvody na zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania v zmysle § 53 ods. 4 zákona č. 511/1992 Zb. je len oznámením, ktoré preskúmaniu súdom v správnom súdnictve nepodlieha (k tomu pozri bližšie napr. R 51/1995).

Oznámenie o vybavení podnetu mimo odvolacieho konania nie je možné ani posúdiť podľa § 41 ods. 2 OSP, a to ani v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, ako sa mylne domnieva žalobca, nakoľko toto ustanovenie sa týka podaní účastníka občianskeho súdneho konania a nemožno ho vzťahovať na úkon správneho orgánu.

Za týchto okolností tak, ako to uviedol vo svojom uznesení i krajský súd, chýba v danej veci rozhodnutie, ktoré by mohlo byť predmetom preskúmania v správnom súdnictve na základe žaloby podľa druhej hlavy piatej časti OSP, a preto bolo dôvodné konanie zastaviť podľa § 250d ods. 3 OSP. To, že krajský súd nesprávne použil pre zastavenie konania ustanovenie § 104 ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP nemení nič na vecnej správnosti výroku jeho rozhodnutia.

K námietkam žalobcu uvedeným v odvolaní, že oznámením žalovaného sú priamo dotknuté jeho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti, t. j. povinnosť zaplatiť pokutu vo výške 1.659,69 eura, Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné dodať, že i keď žalobca si Colného úradu Košice zn. 10/3298/2010-5631-II z 29. januára 2010, ktorým mu bola pokuta uložená, riadne neprevzal a toto nadobudlo právoplatnosť na základe fikcie doručenia, pretože sa podľa tvrdenia žalobcu sa nezdržoval v mieste doručenia, o daňovom konaní, ktoré je voči nemu vedené, vedel, čo nesporne vyplýva z obsahu pripojeného spisového materiálu. Ak by bolo preukázané, že sa žalobca v čase doručovania rozhodnutia o uložení pokuty nezdržoval v mieste svojho bydliska, resp. v mieste doručenia, mohol požiadať o odpustenie zmeškania lehoty (§ 13b zákona o správe daní) a zároveň využiť zákonom mu dané opravné prostriedky (§ 46 zákona o správe daní). Mohol sa teda ochrániť

domôcť sám ešte v konaní pred colnými orgánmi. Z obsahu pripojeného spisového materiálu je zrejmé, že žalobca sa riadny opravný prostriedok v konaní pred správnym orgánom proti rozhodnutiu o uložení pokuty ani nepokúsil využiť.

V tejto súvislosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky nedá nedať do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „práva patria len bdelým“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach podľa § 250ja ods. 3 veta druhá a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko žalobca nebol konaní o odvolaní úspešný a žalovanému preto, že mu z dôvodu neúspešného odvolania žalobcu žiadne trovy konania nevznikli a ani mu zo zákona právo na ich náhradu neprislúcha.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.